

Stelselmonitoring & thematische toezichtactiviteiten 2017

A. Jaarlijkse stelselmonitoring

1. **De Staat van het Onderwijs:** We rapporteren jaarlijks over de staat van het onderwijs aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), en aan de minister van Economische Zaken (EZ) voor groen onderwijs. De Staat van het Onderwijs behandelt de kwaliteit van het Nederlandse onderwijsstelsel in relatie tot de centrale thema's en de manier waarop met name de instellingen daaraan bijdragen. Ook voor het groene onderwijs beschrijven we het jaarlijkse stelselbeeld. Waar mogelijk vergelijken we onze bevindingen met die van andere landen. In april 2017 presenteren we de (tweehonderdste) Staat van het Onderwijs aan de ministers van OCW en EZ. Zij bieden het verslag vervolgens namens de regering aan de Staten-Generaal aan.
2. **Landelijk rapport kinderopvang en peuterspeelzalen:** Hierin is te lezen hoe gemeenten hun wettelijke toezichttaken op het gebied van kinderopvang en peuterspeelzalen uitvoeren. Daarnaast schetst het rapport een algemeen beeld van de beschikbare kinderopvangvoorzieningen, typen houders en de uitvoering door de GGD. In overleg met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) voeren we ook ander thematisch onderzoek uit naar de kinderopvang;
3. **Financiële staat van het onderwijs** (verschijnt in december 2017);
4. **Sectorbeelden hoger onderwijs;**
5. **Peilingen vakgebieden po:** Dit is een meerjarig onderzoeksprogramma waarmee we ontwikkelingen in leerprestaties van leerlingen in het basisonderwijs in kaart brengen. We rapporteren over trends en oorzaken van verschillen in leerprestaties tussen scholen. In 2017 verschijnen:
  - Peilingen taal en rekenen groep 8
  - Peilingen bewegingsonderwijs (groep 8 basisonderwijs en sbo)
  - Peilingen mondelinge taalvaardigheid (groep 8 basisonderwijs)
(daarnaast tevens voorbereiding peilingen 2017-2018: Engels in groep 8 basisonderwijs en mondelinge taalvaardigheid in sbo)

B. Thematische activiteiten in 2017

Invulling 2017 van drie meerjarige onderwerpen

- **Kansengelijkheid en toegankelijkheid**

Hoe ontwikkelen de kansengelijkheid in en de toegankelijkheid van ons onderwijs zich? Zijn er regionale verschillen? Waar is wel en waar is er geen sprake van oplopende ongelijkheid? Hoe komt dit en waar liggen kansen voor verbetering?

- Hoe ontwikkelt toegankelijkheid zich in het onderwijs en bij aansluiting op de arbeidsmarkt? Wat zijn mogelijke aangrijpingspunten voor verbetering in de onderwijspraktijk? (alle sectoren)
- Overgang po-vo*: Zijn er regionale verschillen en wat zijn aangrijpingspunten voor verbetering?
- Passend onderwijs:
  - Wat zijn de gevolgen van veranderende leerlingstromen op de kwaliteit van het onderwijs aan leerlingen met een extra ondersteuningsvraag? (po, vo, so)
  - Thuiszitters en zorgplicht: Welke ontwikkelingen zien we als het gaat om thuiszitters en in hoeverre houden scholen en samenwerkingsverbanden zich hier aan de zorgplicht voor leerlingen?

- Selectie en toegankelijkheid: Welke ontwikkelingen zien we in selectie in het hoger onderwijs en wat betekent dit voor de kwaliteit en toegankelijkheid van het hoger onderwijs? (ho)
- De kwaliteit van entreeopleidingen: Hoe ontwikkelt de kwaliteit van de entreeopleidingen zich en in hoeverre verandert de in-, door- en uitstroom in deze opleidingen over de tijd? (mbo)

- **Diplomering en flexibilisering**

Hoe ontwikkelt de diplomering en flexibilisering zich? Wordt het systeem van diplomering flexibeler? Wat betekent dit voor de kwaliteit? Wat zijn verklaringen voor de ontwikkelingen en waar liggen kansen voor verbetering? Wat betekent flexibeler diplomering voor het toezicht?

- Verkorte opleidingen: Hoe is de kwaliteit van de diplomering van de verkorte opleidingen in het mbo? (mbo)
- Leven lang leren en maatwerk: Welke ontwikkelingen zien we in leven lang leren en wordt er in dit kader steeds meer maatwerk aangeboden? (ho)

- **Sturing met effect**

Hoe ontwikkelt de kwaliteitssturing zich in het stelsel? Waar is sprake van een sterke verbetercultuur en waar niet? Zijn er regionale verschillen? Wat zijn verklaringen en waar liggen mogelijkheden voor verbetering? En wat betekent dit voor het toezicht?

- Evaluatie van het accreditatiestelsel: Hoe ontwikkelt het accreditatiestelsel zich? We doen dit onderzoek in afstemming met de NVAO, met oog voor de recente ontwikkelingen op dit terrein, bijvoorbeeld het werk van de evaluatiecommissie voor de prestatieafspraken (ho)
- Docentkwaliteit in het hoger onderwijs: Hoe goed is de kwaliteit van de docenten in het hoger onderwijs en wat zijn hierin ontwikkelingen? We analyseren interne en externe bronnen. We doen dit (vanaf 2016) in samenwerking met de NVAO (ho)
- Bestedingen:
  - Hoe werkt de allocatiesystematiek binnen samenwerkingverbanden? Hangt dit samen met de effectiviteit van samenwerkingsverbanden? (po, vo en so)
  - Wat zeggen jaarverslagcijfers van besturen over de besteding van middelen? (po, vo en so)
- Jaarverslagen: het openbaar maken van jaarverslagen (funderend onderwijs)
- Intern toezicht: Hoe ontwikkelt het intern toezicht in het onderwijs zich? Wat zijn sterke punten en wat zijn verbeterpunten?

Andere doorlopende thema's:

- *Opbrengstgericht werken*
  - Opbrengstgericht werken in het vo
- *Sociale kwaliteit*
  - Toezicht op sociale en maatschappelijke opbrengsten (po, vo, so, mbo)
- *Bevoegdheden leraren*
  - Bevoegdheden leraren*: wat is de trend in percentages bevoegde leraren en percentages bevoegd gegeven lessen, in hoeverre verschillen scholen hierin en wat zijn redenen om onbevoegde leraren in te zetten? (vo)
- *Kwaliteitsbeeld lerarenopleidingen*
  - Leraren en lerarenopleidingen: Hoe ontwikkelt de kwaliteit van de afgestudeerde leraren en de lerarenopleidingen zich? De inspectie maakt, in samenwerking met NVAO en CDHO een update van het sectorbeeld Lerarenopleidingen. Dit gebeurt in de vorm van een website. (ho)
- *Sturing met effect*
  - Functioneren van opleidingscommissies: Hoe functioneren opleidingscommissies in het hoger onderwijs, wat zijn sterke en zwakke punten? (ho)
  - Onderwijs in krimpgebieden: Welke mbo-instellingen en mbo-opleidingen hebben vooral te maken met krimp en wat betekent dit voor hun kwaliteit? (mbo)

Overige toezeggingen

- *Validiteit examens**: hoe valide zijn de examens Nederlands? Het gaat hier om een onderzoek in samenwerking met het College voor Toetsen en Examens (CvTE) (vo)

- *Loopbaanoriëntatie en – begeleiding** (LOB): hoe is de kwaliteit van de loopbaan-oriëntatie en loopbaanbegeleiding en hoe ontwikkelt deze zich? (mbo)